Przesyłka opłacona ryczałtem

Nr. 34 (40) Vilnius, sekmadienis, 1929 m. rugpiūčio mėn. 17 d. II metai.

VILNIAUS RYTOJUS

Savaitinis politikos, visuomenės ir literatūros iliustruotas laikraštis.

Išeina šeštadieniais.

REDAKCIJA ir ADMINISTRACIJA: Šv. Jono g-vė Nr. 8—1. Redakcija priima nuo 10 iki 12 val. Administracija priima 9— 2 val. po pietų.

REDAKCIJA straipsnius ir korespondencijas taiso ir trumpina savo nuožiūra. Nespausdintas korespondencijas ir smulkesnius straipsnius naikina. Rankraščių savo lėšomis negrąžina.

PRENUMERATA: Metams—4 auks., pusei metų—2 aks., 3 mėn.—1 auksinas. Atskiro numerio kaina 10 skat. Užsienyje metams 1 doleris. Užsisakyti galima nemažiau kaip 3 mėnesiams.

Vilniaus Miesto Storastos parėdymu, pereitą ketvirtadienį „Vilniaus Rytojaus“ Nr. 33 (39) už straipsnį „Mokytojų kvalifikacijos“ ir už korespondencija iš Dzeveniškių, buvo sukonfiskuotas.

Nenorėdami palikti mūsų skaitytojų be laikraščio, leidžiame naują mažesnį numerį.

DAINOS IR JŲ REIKŠMĖ.

Linksmiausias žmogaus gyvenimo laikuotarpis yra jaunystė. Tą linksmumą išreiškia: tai šokiais, tai įvairiais žaidimais, o ypač dainomis. Apie jas tat ir pakalbėsime.

Gyvendami, kiekviename žingsnyje girdime įvairių balsų, maloniai klausomės girios ošimo, paukščių čiulbėjimo Vasarą nuėjęs į gražiai gėlių išmargintą pievą, lengvai galėsi išgirsti šimtus tūkstančių melodijų, įvairiausių vabzdžių, paukštelių čiulbėjimų; ir taip visa gyvoji gamta ištisą dieną nenuilstamai linksminasi, džiaugdamasi gražiausiomis pavasario dainomis. Į gyvulius, paukščius ir net vabzdžius, didelę įtaką daro muzika ir dainos.

Žmogus, kilniausias žemės gyventojas, nepalyginamai labiau pasiduoda dainos įtakai. Jis nori visą savo gyvenimą dainų garsais persunkti. Kaip jisai gėrisi pavasarį paukščių dainomis! O ką bekalbėti apie dainas, išplaukiančias iš žmogaus krūtinės, kame ne vien garsai girdisi, bet ir įvairūs sielos pergyvenimai atsispindi. Kodel dainos taip mylimos? Gyvuliaiai jas myli, nes dainos jiems maloniai erzina jausmus. Žmogus gi dar daugiau, jis dainoje netik pasitenkinimą, malonumą suranda—bet daina yra geriausiu jo draugu, ji žmogui padeda skausmuose, džiaugsme, priespaudoje ir nuovargyje. Todel sielos kovoje su silpnybėmis daina, auklėja kilnias žmogystas, priduoda visai tautai tvirtybės. Kuomet aplanko žmogų tamsios gyvenimo valandos, ištinka sielos ar kūno skausmai, jis paguodos ieško dainoje, kuri visus tuos vargus ir skausmus, kaip motyna verkiantį kūdikį, nuramina. Jei tavo dvasia kankinasi—ramink ją daina. Nevien sunkiose valandose, bet ir džiaugsmo valandos be dainos neįmanomos. Jei daina čia vietos neranda, trumpai tveria džiaugsmo valanda. Ypatingai žmogus griebiasi dainos, kada jį vargina sunki gyvenimo našta. Pasiskaitykim baudžiavos laikų dainas ir pastebėsim šios minties teisingumą. Tą pati rodo ir vokiečių okupacijos sunkūs laikai. Mūsų krašto dainų tonas ir šiandieną yra liūdnas. Ir visuomet, juo didesni vargai spaudžia, juo galingiau ir širdingiau dainų aidai skamba. Dažnai matome, kai nuvargę piovėjai, artojai daina susistiprinę, žengia tvirtais žingsniais, lyg vargo nematę.

Svarbu daina ir kare, kur su dideliais vargais susiduriama. Garsusis Napoleonas pjasakė: „Aš laimėjau karą, nes man padėo Marsalietė“. Ir garbingoms lietuvių pergalėms daug padėjo dainos, jos priduodavo mūsų karžygiams drąsos ir narsumo.

Skambūs dainos aidai tildo žmonių aistras, atstumia pagundas — tai puikūs šarvai kovojančiai sielai su pagundomis. Todel apie tuos, kurie myli dainas ir nuolat dainuoja, yra gerai manoma, laikoma kilnios dvasios žmonėmis. Ir suprantama.

Kaip varpo skambėjimas išbaido iš varpinės viską teršančius žvirblius ir savo nuolatiniu skambėjimu, jiems sugrįžti neleidžia, taip dainuojantis žmogus išbaido iš savo širdies visokias pagundas, blogus įpročius, net aistras ir jei toji daina nuolat skamba, tai tie „svečiai“ lyg žvirbliai, bijo į žmogaus širdį atsilankyti, nors kartais pašaliuose ir pasirodo.

Daina žmonių gyvenime vaidina labai didelį vaidmenį, ypatingai jaunimo tarpe. Neveltui mūsų garsus dainius apie dainas atsiliepė:

„Oi, dainos dainelės! jūs mano patiek
Visi širdies skausmai pas jumis palieka,
Tada aš laimingas, kada jus dainuoju
Tada su ašaromis vargelius rokuoju“.

Daina auklėja kilnius tautiečius, o tautai gerai išauklėti tautiečiai — tai viskas. Bet io negana: Daina visais amžiais jungė krūvon, stiprindama tautos galybę; daina išlaikė mūsų lietuviška kalbą; daina nurodo mums savojo lietuvio grynos sielos prakilnumą — vargus, liūdnumus ir džiaugsmus; daina lietuvio sielos veidrodis; daina lietuvio bioskopas ir tt. O visi tie dainos darbai ar nestiprina mumyse tautinės drąsios ar neugdo patriotiškumo?

Lietuvių dainos savo charakteringumu, skambumu ir malonumu, kaip seniau, taip ir šiandieną, daugelį kitataučių priverčia lietuvių kalbą išmokti.

O kaip su pasigailėjimu reikia pasakyti apie kai kuriuos mūsų inteligentus, mokytojus ir kitus, kurie labai mažai kreipia domės į mūsų dainas ir mažai jomis įdomaujasi, gėdinasi savo kalbos perlo — dainos, bet ieško svetimos „kultūros perlų“. Ypatingai miestelių ir šiaip didesnių centrų lietuvių jaunimas, atšalęs nuo lietuviškų dainų. Kaip teisingai sako dainius Maironis:

„Tėvynės dainos, jūs malonios!
Jūs širdį žadinat saldžiai!
Kodel tai mūsų gražios ponios,
Negieda jūsų jau senai?
Joms akys melsvos, rankos baltos,
Bet širdys — tos, kaip ledas šaltos...
Tėvynės, dainos, jūs auksinės,
Be jūsų šala mūs krūtinės“.

Tat ir mums laikas atgaivinti lietuviškąją dainą, laikas patiems išmokti ir savo broliukus ir sesutes išmokyti gražių lietuviškų dainų.

„Tegul bėga mūsų upės į mares giliausias.

Tegul skamba mūsų dainos po šalis plačiausias“.

Kazys Gaižutis.

Lietuvos vyriausybės notos atbalsiai.

Dabartinis Tautų Sąjungos pirmininkas Adatci per sekretarijatą paskelbė šį del Lietuvos vyriausybės notos pranešimą:

„Tautų Sąjungos Tarybos pirmininkas Adatci ir Lietuvos-Lenkijos klausimo Sąjungos Taryboje referentas Quinones de Leon pirmame savo posėdyje, įvykusiame VII.19 d. Paryžiuje ištyrė prof. Voldemaro 1929 m. VII.12 d. notą, liečiančią pasienio sumišimų pavojus. Paėmus domėn, kad ta nota buvo paduota Lenkijos vyriausybės žinion, Tarybos pirmininkas ir referentas rado galimu sulig Sąjungos Tarybos 1927 m. XII.10 d. rezoliucijos 7§ prieš nutarimo priemimą del Lietuvos vyriausybės skundo palaukti Lenkijos vyriausybės pastabų. Tos pastabos gautos sekretarijate rugpiūčio mėn. 2 d.

Rugpiūčio 2 d. posėdyje Sąjungos Tarybos pirmininkas Adatci ir Lietuvos-Lenkijos klausimų referentas Quinones de Leon ištyrė Lenkijos vyriausybės pastabas bei Lietuvos notą prisilaikant nusistatymo, kuris Tarybos raporte ir rezoliucijoj buvo priimtas 1927.XII.10 d. Iš referatų darbo seka, kad galima tikėtis, jog abidvi pusės neatsisakys nuo iškilmingųjų pasižadėjimų, kuriuos prisiėmė prie Tautų Sąjungos Tarybos 1927 m. gruodžio mėn. Sąjungos Tarybos pirmininkas Adatci ir Lietuvos-Lenkijos klausimų referentas Quinones de Leon nutarė kreiptis į generalinį Tautų Šąjungos sekretarijatą prašydami, kad praneštų apie bylos aktus Sąjungos Tarybai bei Lietuvos vyriausybei“.

Iš Klaipėdos lietuvių gyvenimo.

Antradienį liepos mėn. 30 d. 11 val. Šilutėje „Kaizerhoff“ viešbutyje įvyko lietuvių susivienijimo Klaipėdos krašte skyrių atstovų nepaprastas visuotinis suvažiavimas. Susirinkimą atidarė lietuvių susivienijimo centro valdybos pirmininkas, Klaipėdos seimelio atstovas p. Borchertas. Suvažiavimas buvo labai skaitlingas, visi skyriai, išskyrus vieną, atsiuntė savo atstovus. P. Borchertas sveikino atvykusius skyrių atstovus ir padėkojo jiems už gausų dalyvavimą. Patikrinus centro valdybos sekretoriui p. Bruvelaičiui atstovų atvykimą, pradėta svarstyti lietuvių susivienijimo įstatymų pakeitimai. Pasiūlytieji įstatų pakeitimai buvo beveik vienbalsiai priimti. Iš priimtųjų pekeitimų pažymėtini sekantieji: 1) remiantis tuom, kad Klaipėdos krašto mokyklose abi krašto kalbos būtų dėstomos taip, kad mokiniai gerai žinotų tiek lietuvių tiek vokiečių kalbas, remti lietuvių tautinį, kultūrinį ir ūkiškąjį plėtojimąsi; 2) rūpintis, kad piliečiai galėtų nevaržomai atlikti savo reikalus, susirašinėdami su įstaigomis savo gimtąja kalba; 3) daryti nuolat pastangų ūkiškam Klaipėdos krašto ir jo gyventojų su kitomis Lietuvos Respublikos dalimssuartėjimui ir 4) rūpintis gerinti Klaipėdos krašto ūkininkų būklę. Baigdamas susirinkimą p. Borchertas padėkojo skyrių atstovams už jų darbą ir pabrėžė, kad valdyba yra dėkinga Klaipėdos krašto gubernatoriui p. Merkiui, kuris visuomet ypatingai rūpindavosi Klaipėdos krašto ūkininkų bükle.

Trakų pilies darbai.

Trakų pilies kasinėjimai ir sustiprinimo darbai yra tik pradėti. Jau kunigaikščių rūmų bokštas tiek atkastas, kad galima pažinti, koks jo buvo plotis ir kaip jis buvo iš šonų sustiprintas. Dar negalima spręsti, kokios buvo bokšte durys: ar jos vedė į gyvenamą jį butą, ar į kiemą, kurs pagal darbų vedėjo nuomonės, turėjęs čia būti. Kol kas nėra įtikinančių davinių spėti, kad būtų buvęs ten kiemas. kur istorikų spėjimais buvo Lietuvos karalių — kunigaikščių pasitarimų salė. Sienos žemėse gražiai išsilaikė ir plytos atrodo šviežios. Iškasti radiniai rodo, kad pilis buvo gražiai dabinta, stogas buvo dengtas gražaus darbo čerpėmis (dachówki). Rasta keletas stiklo gabalėlių. Stiklas storokas ir dabintas. Pavojingiausia mus ro dalis sustiprinta gila žemėsna į leista murine paspirtimi. Ar tai žiemą, ar jau darbus pradėjus, grokai pasirode iš abiejų pusių bokšte plyšys, kurs matyt priverte duoti iš priekio bokštui ilgus medinius spyrius, kurie vargiai, ar sulaikys gresantį virtimo pavojų. Gerai stiprinama pietų pusės siena ir langai. Atrodo, kad darbams stinga lėšų, nes darbininkų yra mažoka. Verta pagyrimo, kad čia pat saloje renkamos ir grupuojamos kol kas mediniame sandelyje iškasa mos retenybės. Darbus veda inžinierius p. Borovskis. Esą vilties, kad kita vasarą darbas eisiąs daug sparčiau.

Tautinių Mažumų kongresas Ženevoje.

Šio mėn. 25—28 dienomis Genevoje įvyks V-tas iš eilės viso pasaulio tautinių mažumų kongresas. Jame žada dalyvauti apie 34 tautinių mažumų atstovai. Kongrese, kaip matyt iš dienotvarkės, bus svarstomi labai svarbūs klausimai, kaip 1) Tautų Sąjunga ir tautinės mažumos, 2) Tautinių mažumų spaudos uždudotys, statistikos veikalo išleidimas ir t. t...

Tuo klausimu šiomis dienomis lankėsi Vilniuje Tautinių Mažumų vykdomojo komiteto generalinis sekretorius dr. Ewaldas Ammandė. Jis turėjo Vilniuje pasitarimų su lietuviais, gudais ir žydais.

Ar šiemet Rytų Lietuvos lietuviai dalyvaus šiame kongrese, iki šiol dar nepaaiškėjo.

ŪKIO SKYRIUS.

Rugius ir vasarojų nuvalius.

Rugiai pas mus jau beveik visur nupiauti. Jei tik vieną-kitą dieną pabus šilti ir sausi orai, tai netrukus laimingai juos suvalysime.

Kai del vasarojaus, tai pastarasis šiais metais prinoks kiek vėliau, nes ligi šioliai miežiai ir avižos dar visiškai žali. Kitais metais miežiai prinokdavo kiek anksčiau, beveik kartu su rugiais. Iš dalies ši aplinkybė išeina ūkininkų naudai, nes darbai netaip susiburia vienu laiku. Iš kitos vėl pusės vėliau nupiautą vasarojų sunkiau suvalyti, nes tuo laiku daugiau būna lietais. Turint tai omeny ūkininkai geriau padarys anksčiau vasarojų pasėję.

Rugius ir vasarojų nuo lauko nuvalius, prasideda labai svarbūs ūkio darbai, kurie būtinai reikia tuojau atlikti ir nuo kurių daug pareina būsimųjų metų javų derlius. Apie tuos darbus čia ir pakalbėsime skyrium.

Rugienų arimas.

Šiuo klausimu jau nekartą teko kalbėti ir tai ne vėliau kaip šiais metais. Bet gerai žinodami mūsų ūkininkų apsileidimą, randame reikalingu priminti apie šį taip svarbų darbą dabar, tai yra kada jis labiausia yra aktualus, kad ūkininkai nepražiopsotų gero laiko.

Turiu pastebėti, kad ne visi ūkininkai pasinaudoja laikraščių pamokymais, Antai, savo laiku buvome rašę apie pievų ir dobilų šienavimą. Ir kas iš to? Daugelyje vietų ūkininkai valo šieną ir dobilus tik dabar, tai yra jie pradėjo šienauti tada, kai žolės lauke apdžiūvo.

Reikia tikėties, kad panašiai bus ir su šiuo mūsų patarimu. Bet jei kiekvienam sodžiuje pasinaudos vienas-kitas ūkininkas, tai ir tai bus gerai. Bet grįžkime prie temos.

Iš rudens pas mus ūkininkai įdirba dirvą labai blogai, teisingiau pasakius visai nieko nedaro ir visus darbus atideda pavasariui. Kuomet paklausi, kodel taip daro, tai visuomet atsako, kad kitaip pasielgti negalėję, nes neturėję laiko. Kad mūsų ūkininkai kartais iš tikrųjų mažą tam turi laiko, tai tiesa. O tai todel, kad pas mus paprastai vienu laiku susiburia daugelis ūkio darbų, kaip antai: šienavimas, javų valymas, pūdymo, įdirbimas ir t. t. Taip dalykams esant ūkininkas neatlikęs vieno darbo metasi prie kito ir nė vieno kaip reikia neatlieka. Kas gi čia kaltas?—Žinoma, kad pats ūkininkas. Jeigu savo laiką atatinkamai nusiskirstytų, jeigu visus ūkio darbus atliktų savo laiku, tai to nebūtų.

Mūsų ūkininkai gana daug laiko sugaišina ir visai be reikalo, būtent vaikščiodami į turgus. Vasaros metu, kuomet ūkyje daug darbo, vaikščiojimas į turgus yra neleistinas dalykas.

Nupiovę rugius mūsų ūkininkai nekuomet atatinkamai neįdirba iš rudens rugienų. Labai gerai, jei rugienas iš rudens išaria vieną kartą. Tačiau dažniausia pas mus rugienos stovi neįdirbtos ligi pat pavasariui. Užtat pavasarį žemę varto be jokio pasigailėjimo du ir net tris kartus ir tai lengvose žemėse! Pasekmės esti labai blogos: vietoj to, kad žemę padarius javams tinkamesne, pavasario arimu ją visiškai išdžiovina ir javų sėją suvėlina. Vėlai pasėtas vasarojus blogai sudygsta, būna retas ir iš karto jį apiponavoja įvairiausios piktžolės. Kad taip ištikrųjų yra, tai ūkininkai gali įsitikinti pasižiūrėję į savo javus.

Panašus ūkininkavimas šiais laikais yra visiškai neleistinas, nes jis prives mūsų ūkį prie galutino bankruto. Kas panašaus žemės įdirbimo būdo nepames, tai už vienų-kitų metų ir kelnių nebeteks.

Kad visa to neatsitiktų, ūkininkai būtinai turi atatinkamai žemę įdirbti iš rudens. Jeigu iš rudens darbo kaip reikia neatliksi, tai klaidas pavasarį pataisyti nebus galima.

Todel, kaip tik rugius nuo lauko nuvalote, *reikia rugienas tuojau plonai išarti*. Kai arimas pradžius, tuojau išakėjama. Prieš žiemą rugienas reikia suarti dar kartą, bet jau kaip galima giliau, vienok neišverčiant dykosios žemės į viršų, kas yra negeistina. Prieš žiemą suartą dirvą paliekama vagose ligi pavasariui. Panašiai prirengtą dirvą pavasarį arti jau nereiks ir galėsite sėti vasarojų stačiai po drapaku.

Dabar pažiūrėkime, kodel rugienas reikia du kartu arti iš rudens ir kodel negali būti gero vasarojaus derliaus tada, kuomet ūkininkai rugienų iš rudens arba visai nesuaria, arba suaria tik kartą.

Jeigu mes prisižiūrėsime mūsų rugiams, tai visuomet juose pamatysime nemaža visokios rūšies piktžolių. Tos piktžolės paprastai nunoksta anksčiau už rugius ir išbarsto savo sėklas į rrgieną. Piktžolių sėklos gali ilgai gulėti dirvos paviršiuje, net apartos žemėje ir savo daigumo nenustoja. Jeigu iš rudens ariame rugienas tiktai kartą, paprastai vėlai rudenyje, tai tuomi piktžolių nesunaikiname, bet tiktai apariame. Prieš vasarojaus sėją dirvą paprastai vėl ariame ir išverčiame piktžolių sėklas į viršų, kur jos greit sudygsta ir pradeda stelbti vasarojų. Piktžolės ne tiktai stelbia vasarojų, jos savo augimu išima iš dirvos daug drėgmės ir maisto dalių ir tuomi javus nuskriaudžia. Piktžolės labai kenkia javams. Kad mūsų laukuose nebūtų piktžolių, tai javai kur kas geriau užaugtų. Todel piktžoles reikia visomis išgalėmis naikinti.

Norint piktžoles išnaikinti, *reikia jas pirma sudaiginti*. Sudygusias piktžoles jau bus lengva sunaikinti. Jeigu rugienas arsime iš rudens du kartu, tai tada kaip tik daugiausia piktžolių sunaikinsime. Mat, pirmu negiliu arimu ir akėjimu mes pridengiame piktžolių sėklas, kurios esant šiltesniems orams tuojau pradeda dygti ir dirva sužaliuoja. Visas sudygusias piktžoles mes paskui sunaikiname antru gilesniu arimu.

Turiu pastebėti, kad ir panašiai elgiantis ne vienais metais visas piktžoles išnaikinsite. Mat, dalis piktžolių sėklų paliks žemėje ir išsivertę į viršų vis delto sudygs. Tačiau kurių neišnaikinsite pirmais metais, tai išnaikinsite antrais ir trečiais metais.

Jei rugienas arsite du kartu iš rudens, tai pamatysite, kad vasarojaus laukas bus kas kartas mažiau piktžolėmis uždergtas. Už vienų-kitų metų piktžolių visai nepaliks.

Panašus rugienų įdirbimas svarbus ne tiktai piktžolių naikinimo atžvilgiu. Dalykas tame, kad jei dirvą ilgesnį laiką paliekame pliką, tai ji greit išdžiūsta. Išdžiūvusi dirva greit supuola ir nejeina į ją oras, tai dirvoje sunkiai viskas pūsta, kitaip sakant, maža atsiranda augalams reikalingo maisto. Jeigu rugius nuvalę rugienas tuojau išariame, tai tuomi pridengiame ne tiktai piktžolių sėklas, bet taipogi rugienas ir dirvos paviršių supūriname. Į supurintą dirvą lengvai jeina oras, dirva taip greit neišdžiūsta ir todel apartos rugienos greit pradeda pūti. Gilesnis rudens arimas dar giliau žemą supurina, tiktai jo niekuomet nereikia žiemai akėti. Giliau suarta prieš žiemę dirva geriau išsivėdina ir daugiau į save prisigeria drėgnumo, kuris taip reigalingas mūsų vasarojaus dygimui.

Panašiai prirengtą dirvą pavasarį jau arti nereikia ir užtenka tiktai išdrapakuoti. Todel ankšti pavasarį, kaip tik dirva pakankamai pradžiūsta ir prie įrankių nesivelia, dirvą drapakuojame ir tuojau sėjame vasarojų, kol žemė dar neišdžiuvo. Į drėgnesnę dirvą pasėti javai greičiau sudygsta ir tada jiems mažiau pavojingos būna ir ilgesnės sausumos. Neužmirškite, kad ankstyvesnė vasarojaus sėja pas mus yra ne mažiau svarbi, kaip ir geras dirvos įdirbimas. Visuomet geresnius javus turės tas ūkininkas, kuris anksčiau pasės vasarojų.

Panašų rugienų įdirbimą galima pakeisti lengvose žemėse. Kadangi į lengvas žemės ir taip lengviau jeina oras, o arimas gali jas be jokio reikalo išdžiovinti ir tada pridengtos piktžolių sėklos nesudigs. Todel lengvose žemėse vietoj pirmojo negilaus arimo galima vartoti drapakavimas.

Drapakavimu mes taip pat supuriname dirvos paviršių ir pridengiame piktžolių sėklas. Prieš žiemą ir šiame atsitikime dirva reikia suarti giliau ir palikti neakėtą ligi pavasario.

Kas panašiai išdirbs savo rugienas, tas pavasarį turės daug mažiau darbo, o rudenį daug geresnius javus. Bet didžiuma ūkininkų be abejo į tai atsakys: iš kur mes imsime tiek laiko? — Tai yra pasaka. Kas nori, tas visuomet susiras laiko. Yra vietų, kur ir pas mus panašus žemės įdirbimas jau nuo senai praktikuojamas ir tenai ūkininkaams visuomet ištenka laiko. Kol dirvos kaip reikia neįdirbsite, toliai neturėsite gerų javų net tada, jei begales vartosite mineralinių trąšų. Be atatinkamo žemės įdirbimo mineralinės trąšos nieko nepadės. Ir ką jos gali padėti, jai sėsite javus į išdžiovintą ir uždergtą piktžolėmis dirvą.

Dirvos gilinimas.

Viršuj jau buvo sakyta, kad prieš žiemą dirvą reikia giliau suarti. Dirvos gilinimas, tai yra gilesnis dirvos įdirbimas yra naudingas visiems augalams, bet ypatingai bulvėms ir šakniavaisiams. Giliau išdirbtoje žemėje augalai geriau įsišaknija, daugiau randa sau maisto ir be didesnio vargo pakenčia net ilgesnes sausumas. Todel kiek gali ūkininkai turi rūpintis žemę giliau įdirbti.

Gilesnis žemės įdirbimas galima atlikti tiktai iš rudens, nes tada nėra pavojaus dirvą išdžiovinti. Pavasarį gilesnis žemės judinimas yra negeistinas, nes tai perdaug išdžiovintų dirvą.

Jeigu dirbamasis dirvos sluoksnis gilus, tai tada gilesnis įdirbimas galima atlikti stačiai gilesniu arimu. Bei jei dirbamasis dirvos sluoksnis plonas ir dykoji žemė negiliai, tada gilus arimas gali būti kenksmingas. Apskritai, reikia visuomet vengti išversti į viršų dykąją, žemę.

Kuomet negalima dirvos giliau arti, tai paskui plūgą galima leisti gilintojas, tai yra įrankis, kuris podirvį tiktai supurina, bet neišverčia jo į viršų. Panašus dirvos gilinimas su gilintojo pagalba atstoja gilų arimą.

Reikia pastebėti, kad dirvos gilinimas reikalaus iš ūkininko nemaža pastangų ir reikia ištikrųjų būti geru ūkininku, kad tą darbą sąžiningai atlikus. Nėra reikalo iš pradžių visas dirvas gilinti ir būtų labai gera, jei pradžiai ūkininkai pasistengtų giliau įdirbti tiktai bulvėms ir pašariniams burokams, kurie už gilų žemės įdirbimą labiausiai būna dėkingi. Kadangi bulvės ir pašariniai burokai pas mus užima palyginti mažus plotus, tai tas darbas atlikti netaip jau bus sunku, ypatingai jei ūkininkui netruks gerų norų.

Mėšlo vežimas.

Bulvėms ir kitiems šakniavaisiams paprastai trešiama mėšlu, kurį pas mus beveik visur išveža ir aparia pavasarį, dažniausia bulves sodinant. Tai yra netikęs paprotys. Bulvės ir šakniavaisiai mėgsta mėšlą, bet ne šviežią. Nuo šviežio mėšlo bulvės duoda bulnias virkščias, bet maža bulvių.

Kur kas bulvės geriau nusiduoda tada, jei mėšlas joms apartas iš rudens, ypač kietesnėse molinėse dirvose. Jei tokiose žemėse aparti mėšlą pavasarį, tai jis ilgai nesupus.

Todel ūkininkai turi bulvėms ir pašariniams burokams išvežti ir aparti mėšlą iš rudens, ypač kietesnėse dirvose. Jei iš rudens to nepadarysite, tai pavasarį ir neapsimokės daryti.

Išvežti ir aparti mėšlą galima prieš žiemą. Mėšlas reikia aparti negiliai, nes kitaip jis ilgai nesupus. Jei norima kartu atlikti gilesnis arimas ir mėšlas aparti, tai reikia taip elgties: paskui plūgą eina moteris arba vaikas ir su grėbliu patraukia mėšlą ant nuverstos vagos. Tada mėšlas apsiaria ne vagos dugne bet ant vagos, tai yra negiliai.

M. P.

Arklių pažandės (gelažonės).

Arklių pažandės, arba gelažonės, yra limpama ir gana sunki liga. Užsikrečia ja dažniausiai jauni (2—5 metų amžiaus) arkliai. Bet gali užsikrėsti šia liga ir seni arkliai, jeigu yra silpni ir dar šita liga nėra sirgę. Didžiausia priežastis ligos, tai arklio peršaldymas, blogas oras ir jaunas amžius. Jaunieji daug sunkiau serga, negu senieji. Užsikrėtęs arklys jau 4 dieną, o kartais 8 darosi liūdnas, greit silpnėja, labai nenoriai ėda pašarą ir pradeda kosėti. Po to už 1—2 dienų pradeda prunkšti smarkiai, o iš abiejų nosies pusių pradeda tekėti iš pradžios skysti, paskui tiršti, gleivėti pūliai. Šios slogos metu pagerklėje, tarp žandkaulių išauga kietas, kartais gan didelis guzas. Šis guzas po 6 ar 12 dienų pritvinksta ir dažniausiai poto trūksta, iš kurio pradeda varvėti geltoni pūliai su jo priemaišomis. Pratrūkus guzui, arklys greit pasveiksta. Atsitinka, kad guzas išauga ir viduryje gerklės. Tada liga tampa labai pavojinga, nes viduryje išaugę guzai gali pasmaugti arklį, arba jiems trūkus, užkrėsti visą arklio kūną šia liga ir arklį tučtuojau pražudyti. Šiuo atvėju, reikia kuogreičiausiai skubėti pas veterinarą—gyvulių daktarą.

Susirgęs arklys, jeigu kiek ėda, gali laisvai kvėpuoti ir turi nedidelį karštį (39° ar 40°). Jį galima šerti šiečka (akselių), šiltu vandeniu apipylus, geru šienu ar žole, sėlenomis (geriausia kvietinėmis). Galima taipgi duoti iki pusantro gorčiaus avižų į pirą. Girdyti arklius reikia šiek tiek sušildytu vandeniu, bet jokiu būdu negalima duoti šalto. Šiltam orui esant, reikia arklys išvesti į ganyklą, nes karštas ir tvankus tvartas kenkia jam ir užtraukia ilgesniam laikui ligą. Užaugus guzui, jeigu jis yra mažas, reikia jis trinti sušildytais, skystais, nesūdytais kiaulės taukais ir aprišti šilta vilnone skara. Šitaip elgiantis guzas greičiau pritvinks ir truks. Bet jeigu guzas didelis, tada jis reikia trinti 4—5 kart į dieną štinkspiritu su linų aliejum (100 gramų aliejaus gerai sumaišius su 50 gr. štinkspirito). Beto dar labai naudinga dėti sopulį 2 ar 3 kart per dieną karšta bulvių košę arba karštu vandeniu apipiltomis linų sėmenimis. Košė ar sėmenys reikia suvynioti į drobinį skarulį ar mažą tarbelę ir aprišti pridėjus vilnone skara. Kai guzas pritvinksta, tada jis darosi minkštas, o ypač pačioje viršūnėje. Pritvinkęs kartais pats trūksta, bet kartais reikia pradurti ar prapiauti. Laukti ilgai kol truks negalima. Norint prapiauti guzą, reikia pasiruošti aštrus peilukas, kurio ašmenis reikia įkišti į verdantį vandenį 2 ar 3 minutėms, kad nusivalytų. Ataušus peiliukui, reikia jis paimti už ašmenų, kad pasiliktų tik galiukas kokio $1\frac{1}{2}$ cm. ilgumo. Tuo galiuku praduriame skylutę 1 centim. gilumo ir tokio platumo, kad lystų mažas pirščiukas. Kad skylė neužsitrauktų, reikia į ją įkišti švarios drobės kasnelį (dar geriau merliaus). Žaizda reikia 2—3 kart plauti atskiesta vandenyje karbolio rūkštimi, kad aplink neužaugtų dyka mėsa. Norint, kad pūliai greit išvarvėtų, reikia arklio galvą palaikyti garuose. Tas geriausia padaryti šitaip: paimti pusė kibiro šilto vandens, įmesti į kibirą karštą plytą ar akmenį, tada kibirą įstatyti į maišą ir užmauti arkliui ant galvos. Arba galima įdėjus į tarbą kiek šieno, apypylti karštu vandeniu ir užmauti ją ant galvos. Garai patekę arkliui į šnarvus pagreitina pūlių išvarvėjimą.

Sveikstant arkliui, kuomet oras geras, reikia leisti į ganyklą, nes tuomet jis besiganydamas laiko galvą nulenkęs ir tuo pačiu palengvina išvarvėti pūliams.

J. J.

Provokacijos dokumentas.

Pereitame „Vilniaus Rytojaus" numeryje minėjome, kad del lietuvių skautų stovyklos Asavos miške, pirmas pradėjo provokuoti Vilniaus endekų organas „Dz. Wil." Bet pasirodo, kad esama dar šlykštesnių provokatorių. Štai Naugardėly išeinąs laikraštukas „Życie Nowogródzkie" Nr. 204 (561), liepos mėn. 27 dieną įsidėjo žinią, kurią paduodame originale, kad skaitytojai pamatytų kokiu būdu lenkų spauda provokuoja lietuvius ir bendrai kokiu tonu rašo.

Žinelė skamba šitaip:

Niech żyje „Woldemaras"!

Tak jest „niech żyje Woldemaras" wykrzykiwano niedawno w Ossowie, czemu z radosnym błyskiem w oczach przysłuchiwał się importowany z Kowieńszczyzny wajdelota nowoczesny ks. Szymkunas, proboszcz ossowski. Dalecy jesteśmy od szowinizmu, będąc jednocześnie dla tego rodzaju panów może nawet za gościnni; okrzyki „niech żyje Woldemaras" są chyba dla nas najmniej straszne, lecz już choćby dla samego autorytetu państwowego należy powiedzieć tym panom: „precz z łapami od polityki na ziemi uświęconej ofiarną krwią polskiego żołnierza".

Žmogus Lietuwiszkas w sutanie sprowadził skautów, którzy pod światłym kierunkiem proboszcza uprawiają antypaństwową politykę litewską".

Tai yra eilinė lenkų spaudos provokacija, kurių užtinkame labai dažnai. Prie šios žinelės pridėti nėra ko. Ji pati už save kalba. Jei bent tiek, kad nuo pradžios iki galo yra melas.

Prieš šią provokaciją, kaip girdėjome padaryta tam tikrų žingsnių.

Griežtos priemonės prieš išdavimą ir terorą.

Pereito mėnesio pabaigoj karo lauko teismas Šiauliuose nagrinėjo V. Galinio ir kitų kaltinamųjų bylą. Visi buvo kaltinami baudžiamojo statuto papildymu ir pakeitimu ir ypatingų valstybės apsaugos įstatų paragrafu 14, punktais 1—2. Teismo metu paaiškėjo, kad Galinis ir kiti priklausė „respublikos gynimo s-gai", kurie ruošėsi prie ginkluoto sukilimo ir rengė eilę teroristinių aktų, gabeno iš užsienių ginklus ir sprogstamąją medžiagą. Be to, per kurjerius vedė su plečkaitininkų organizacija Vilniuje, tariant Paplausku ir kitais, šifruotą korespondenciją savo organizacijos reikalais. Teismas, išklausęs liūdininkus ir apsipažinęs su materialiniais įrodymais, rado visus kaltais ir jų eilę pasmerkė mirti, o kitus nuteisė mežesnėmis bausmėmis. Visi nuteisti mirti įteikė Respublikos Prezidentui malonės prašymus, kurie visi buvo patenkintį ir mirties bausmė pakeista sunkiųjų darbų kalėjimu iki gyvos galvos.

Vakaras ir jo tvarka labai malonų įspūdį paliko žiūrėtojuose. Laukiame daugiau tokių vakarų! *T—is.*

Bubeliai, Krasnavo valsč. Liepos 14 d. Bubelių šv. Kaz. Dr. skyrius suruošė viešą vakarą. Buvo vaidinta: „Vargšas Tadas" 2 v. kom. ir „Nesipriešink" 1 v. kom., padeklamuota keleta eilučių ir juokai be žodžių. Vaidinimas pavyko puikiai. Šio sodžiaus juunimas dar pirmu kart pasirodė scenoje, bet atliko dalyką puikiai. Žiūrėtojai gavo įspūdžio, kad mato profesionalus artistus. Publikos buvo daug ir ji užsilaikė labai nerimtai taip, kad tvarkdarai negalėjo palaikyti tvarkos, o skirstantis jaunuomenei į namus kelyje įvyko peštynės, kur vienas asmuo buvo sunkiai sužeistas. Šis įvykis ir sugadino gerą vakaro nuotaiką. Labai skaudu, kad mūsų krašte yra tokių jaunuolių, kurie tarpusavio nesusipratimus baigia pagalba peilio, ar šiaip įrankio kaulų laužymui. Tikimės, kad ateityį to nebus. Nes tas visa žemina mūsų lietuvių vardą akyvaizdoj kitataučių. Bubelių šv. Kaz. D-jos skyriui reikia palinkėti, kad ir dangiau statytų vakarų—tik kad geriau pviž̄iūrėtų tvarkos publikoje! *T—is.*

Žagarai, Beržnyko valsč. Šiame kaime yra įsteigtas Šv. Kazimiero draugijos skyrius, kuris šių metų liepos 28 dieną mokinio V. Mačionio rūpesniu, surengė vakarą. Buvo suvaidinta 3 veiksmų drama „Katriutė". Be to du monologai, eilės ir choras. Artistai nors pirmą kartą pasirodė scenoje, tačiau roles atliko gana gerai, ypač Jokūbas, Rožytė ir Ickus, likusieji pusėtinai. Taipogi labai patiko ir monologas „Pranašas" kurs labai prajuokino publiką. Vakaras užbaigtas žaismais ir šokiais.

Maximus.

Breslavės apskr.

Kaniūkai, Dūkšto valsč. Didelis tai lietuvių apgyventas sodžius, kuris turi gana gražaus jaunimo. Tik labai gaila, kad toks didelis jaunimo būrelis yra dar giliausiame užsnūdime ir gludi tamsumoje. Sodžiaus berniukai mato sau daugiau naudos iš stikliuko baltakės, ne kaip iš laikraščių ir kitų naudingų dalykų. Bet labiausiai nedovanotina tėvams, kurie nesistengia prižiūrėti savo vaikų, kurie dažnai neduoda pereiti ramiai per sodžių, jeigu tik pasirodys koks svetimas žmogus, tuojaus pradeda mėtyti plytgaliais ir lazdomis. Tėvai turėtų daugiau domės kreipti į savo vaikų auklėjimą, kad iš jų sulaukti gerų susipratusių lietuvių, o ne kokių pramuštgalvių, kurie tik dergtų lietuvio vardą.

Galima pagirti tik sodžiaus mergaitės ir keletą ūkininkų, kurie skaito laikraščius ir yra šiek tiek susipratę. Mergaitės pasižymi savo dainelėmis, kurias jos dažnai padainuoja. Prie progos verta paminėti, kad rengiant gretimam Bikėnų sodžiuje vakarą, Kaniūkų mergaitės nepatingėjo pavaikščioti į Bikėnus pasimokyti dainelių, kurias paskui gražiai scenoje padainavo.

Taigi valio dainininkės, tegul ir toliau nenutilsta jūsų skambios dainelės, tegul jos žadina iš miego mūsų apsnūdusius brolius, gal jie įsiklausę į gražias lietuviškas dainele jas pamylės ir ims po truputį atbusti.

Ąžuolėlis.

Trumpos žinios.

— Estų sostinėn Revelin atplaukė Vokietijos karo laivynas, kuris ten išbus kelias dienas.

— Šio mėn. 1 d. Liublino kalėjime politiniai kaliniai buvo pakėlę maištą. Atėję gaisrininkai ir policija maištą numalšino.

— Rumunijoj, Lupenos mieste sustreikavo 3000 angliakasių. Prasidėjus streikui tarp angliakasių ir žandarų įvyko susirėmimas. 16 angliakasių užmušta, apie 200 sužeista.

— Lenkų spauda vėl paleido prasimanytų žinių apie tariamuosius žydų pogromus Kaune. Pasirodo, kad nieko panašaus nėra buvę.

— Tautų Sąjungos Sekretarijatas paskelbė lenkų notą (pasiaiškinimus) del Lietuvos notos del plečkaitininkų veikimo.

— Prancūzų užsienių reikalų minist. Briand'as prieš išvažiuodamas Hagon ministerijos sode suruošė rautą vokiečių studentams, kurie praleidžia atostogas Prancūzijoje. Raute dalyvavo daugiau 100 vokiečių studentų.

— Lietuvos valstybė pirmą 1929 m. pusmetį turėjo 130 milijonų litų prieigų ir 117 milijonų litų išlaidų.

— Liepos mėn. 25 dieną grįžtant iš Paryžiaus lenkų studentų ekskursijai, vienoje geležkelio stotyje, prancūzų policija sulaikė du lenkų studentus ir gerokai sumušė. Po to sukaustę rankas pančiais pasodino kalėjiman. Del to atsitikimo lenkų spauda labai pasipiktinusi.

— Pereitą antradienį Hagos mieste, Olandijoj, prasidėjo karo atlyginimų konferencija, kurioje dalyvauja Vokietija, Prancūzija, Anglija, Belgija, Italija ir Japonija.

— Laikraščiai praneša, kad dabartinis Rusijos diktatoriu Stalinas smarkiai sergąs ir delto negalįs dalyvauti politikoje. Spėjama, kad padaryta ant jo pasikesinimas, nors nieko tikro nežinoma.

— Popiežiaus valstybėje yra 500 piliečių, kurių tarpe 25 kurijos kardinolai, popiežiaus sargybos gvardija, įvairūs dvasininkai, valdininkai ir t.t.

KORESPONDENCIJOS.

Korespondentų žiniai.

Dažnai pasitaiko, kad atsiųstoj korespondencijoj nėra pažymėta nė valsčiaus, nė apskrities ir todel nežinia kur ją dėti. Beto dažnai korespondencijose nepaduota korespondento vardo, pavardės ir antrašo.

Todel pranešame, kad gautos korespondencijos, kuriose nebus pažymėta valsčius ir apskritis, o taip pat bus nežinoma autoriaus pavardė — visai nebus dedamos.

Švenčionių apskr.

Krikonys, Melagėnų vals. Ilgus metus šis nemažas sodžius buvo vienas tamsiausių visoje apylinkėje. Bet dabar jau viskas kitaip. Prieš trejetą metų buvo įkurtas Šv. Kazimiero dr-jos skyrius, kurio priklauso virš 60 narių, turime knygynėlį, skaitome knygas ir laikraščius. Malonu ypač tas, kad dabar susirinkęs šventadieniais jaunimas užuot senovinių nepadorių blevizgojimų, pasitaria, gražiai padainuoja ir padoriai pažaidžia. Išnyko taip pat ir degtinė, kuri kadaise tiek daug pridarydavo žmonėms nelaimių. Gaila tik, kad neturime savos mokyklos, ir esame priversti leisti vaikus svetimon. *J. Šarna.*

Suvalkų apskr.

Burbiškiai, Krasnavo vals. Šio sodžiaus šv. Kaz. Dr-jos skyrius suruošė liepos 27 d. viešą vakarą. Buvo vaidinta: „Bajoras Gaidys" 5 v. kom, Monologas „Žydo pasakojimas", padeklamuota eilių ir choras padainavo keletą liaudies dainelių. Vaidinimas pavyko gerai. Taip gi ir visa kita. Tvarka iš tiesų gali būti pavyzdžiu visiems vakarams. Publika laikė vadinimo užsilaikė labai rimtai. Po vaidinimo jaunimas pažaidė ir pašoko.

Nepriklausomoj Lietuvoj.

Lietuvių skautai Anglijoje.

Pereito mėn. 28 d. išvyko Anglijon lietuvių skautų delegacija, susidedanti iš 5 asmenų. Lietuvos skautai išbus Anglijoj 2 savaites ir dalyvaus tarptautinėje viso pasaulio skautų stovykloje, kuri yra įtaisyta Birkenhido mieste.

Iškilmingas Amerikos lietuvių priėmimas.

Liepos mėn. 26 d. Lietuvos Viešbuty „Trijų kunigaikščių" salėje buvo suruoštas iškilmingas Amerikos lietuvių, atvykusių Lietuvon paviešėti priėmimas. Iškilmingoje vakarienėje dalyvavo nemaža būrys žymių Amerikos lietuvių, kaip pavyzdžiui didžiausios Amerikos lietuvių organizacijos „S.L.A." pirmininkas St. Gegužys ir kiti. Dalyvavo taip pat viešjs dabar Nepr. Lietuvoje Laikinojo Vilniaus Lietuvių Komiteto pirmininkas p. K. Stašys.

Pral. Alšausko byla.

Lietuvos laikraščiai praneša, kad pral. Alšausko byla bus nagrinėjama Kauno apygardos teisme spalių mėn. 5 dieną. Iki šiol dar neišaiškinta ar byla bus nagrinėjama prie uždarų durų, ar prie atdarų.

Įdomus senelis.

Lietuvos laikraščiai praneša, kad Rokiškio apskr, Svedasų miestely gyvena senis, turįs 115 metų. Jis yra dar gana stiprus ir sveikas, turi gerą atmintį, gerai mato ir girdi. Taip pat dirba visus darbus, kai tuo tarpu jo sūnūs pasenę, vos bepaeiną su lazdomis. Beto senelis šiemet žada vesti šeštą kartą. Jaunimui dažnai pasakoja įvairių atsitikimų iš praeities.

Gen. Daukantas išvyko Brazilijon.

Šio mėn. 7 d. buvęs Lietuvos karo reikalų ministeris gen. T. Daukantas išvyko Brazilijon 3 mėnesiams. Generolo Daukanto kelionės tikslas — mokslinės studijos. Be to gen. Daukantas yra gavęs iš vidaus reikalų ministerijos kaikurių nurodymų del emigracijos klausimų išaiškinimo.

Generol. Daukantas sugrįšiąs Lietuvon lapkričio mėnesio pradžioje.

Baudžia už „šventės" minėjimą.

Kauno kriminalinė policija pabaigė tardymą del rugpiūčio 1 dienos komunistų „šventės". Atsakomybėn patraukta 48 asmens ir karo komendanto nutarimu 18 jų nubausta 2000 litų, kiti gavo mažesnes bausmes.

Suimta komunistės.

Pereitą atradienį Šiauliuose kriminalinė policija suėmė tris žydes, kurios mėtė komunistų proklamacijas. Visos trys komunistės padėtos kalėjime.

Kauno policija ieško rusų caro „sūnaus".

Kauno kriminalinė policija gavo iš Berlino policijos prezidijumo fotografinę kortelę, kurioje aprašoma jauno žmogaus išvaizda, kuris savę vadina Aleksieju, rusų caro sūnumi. Jis net turįs Aleksiejaus Nikolojaus vardu dokumentus, ir sakosi išsigelbėjęs 1918 m. šaudant jo šeimyną. Dokumentuose paduotas asmens aprašymas ir gimimo datos atatinka tikrajam Nikalojaus sūnui. Berlino policijos žiniomis, tasai „caro sūnus" dabar turįs gyventi Kaune.

Naujas anglų konsulas.

Šiomis dienomis atvyko Kaunan naujas Anglijos konsulas Tomas Person, kuris jau pradėjo eiti savo pareigas.

Savivaldybių rinkimai.

Lietuvos laikraščiai praneša, kad Lietuvoje rinkimai į savyvaldybes prasidės laukų darbams pasibaigus. Rinkimai pirmiausiai bus padaryti provincijoje, vėliau Kaune. Savivaldybių rinkimai bus padaryti sulig naujojo savivaldybių įstatymo.

Evengel. Reformatų bažnyčios sukaktuvės.

Šio mėn. 4 d. Kėdainių evengelikų-reformatų bažnyčioj buvo atlaikytos iškilmingos pamaldos del 300 metų tos bažnyčios pastatymo. Šią evengelikų-reformatų bažnyčią prieš 300 metų pastatė kunigaikštis Krištopas Radvilas.

Lietuvos prekybos santykiai su Sovietų Rusija.

Laikraščiai praneša, kad paskutiniu metu prekybos santykiai tarp Lietuvos ir Sovietų Rusijos kas kartas labiau plečiasi. Iš Sovietų Rusijos gabenama Lietuvon cukrus, žibalas. Sovietų Rusija supirkinėja gana daug prekių Lietuvoje, kaip tai metalinius išdirbinius, celiuliozą. Beto Sovietų Rusija perka daug arklių Lietuvoj.

Lietuvos kiaušiniai turi pasisekimą.

Laikraščiai praneša, kad birželio mėnesį iš Lietuvos išvežta Anglijon 4015 dėžių kiaušinių, viso labo 5 790,960 kiaušinių. Matyt Lietuvos kiaušiniai turi gerą pasisekimą užsienyje, kad tiek daug jų gabenama.

Laiškas iš Amerikos.

Kun. N. Raštutis,
per „Vilniaus Rytojaus" Redakciją.

Gerb. Kunige:

Sulig lietuvių atsišaukimo del Lietuvos badaujančių Rochestero katalikai lietuviai padarė rinkliavą tarp vietinių lietuvių ir siunčia šimtą dolerių (per paštą gauta 881 auks. Red.).

Komiteto ir visų aukotojų yra noras, kad tuos pinigus sunaudot vien tik badaujantiems, neiškskyrus jų pažiūrų

Pirm. P. Pekunas.
Kas. J. Vaicekevičius.
Sec. V. J. Butrimaitis.

Sekcija-Komitetas 881 auks. iš Brolių amerikiečių yra gavęs ir nuoširdžiai dėkoja.

SEKCIJA-KOMITETAS.

Aukos.

Nukentėjusiems del nederliaus šelpti.

Liko (žiūr. „V. R." Nr. 28)	82,77 sk.
P. R.	1 auks.
Uršulė Didžiovaitė	1 auks.
Rochestero lietuviai	881 auks.
Kartu	*965,77 sk.*

Iš jų nusiųsta:

Drucminų sodž.	58 auks.
Petkūniškių „	70 auks.
Balusiškių „	30 auks.
Kumpinių „	50 auks.
Usionių „	100 auks.
Išsiųsta viso labo	*408 auks.*
Liko	657,77 sk.

IEŠKO TĖVŲ.

Laike pasaulinio karo paklydusi nuo tėvų mergaitė Malvina Krakovinaitė. Tiktai pavardės neatsimena, tik atsimena krikšto motiną **Katriną Pirščiukienę.** Žodziškių parapijos Poniziany sodž. Švenčionių apskr. Tėvai prašomi atsiliepti į „Vilniaus Rytojaus" redakciją Vilnius šv. Jono gatvė Nr. 8-1

Redakcijos atsakymai.

Kaziui Miškiniui. Pinigus gavome. Ačiū.

Leon. Čepuliui. Už „Kelią" dar Tamsta skolingas 2 auks. Tokiu būdu iki gametų reikia sumokėti 6 auks.

Nikro Šaniui. Pinigus gavom. Ačiū.

P. Timinėliui. Atsiųstą mums straipsnį gavome ir sunaudosime. Prašome mūsų neužmiršti ir toliau.

VIETOS KRONIKA.

Vieniems diversininkai, kitiems „Geležinis Vilkas".

Pereitą savaitę Paberžės apylinkėj pademarkacinėj linijoj pasirodė keletas žmonių, kurie susitikę su lenkų pasienio kareiviais keletą kartų iššovę. Gavus tą žinią Vilniuje, kaikuriose lenkų laikraščių redakcijose kilo panika. „Kur. Wil." pranešė, kad tai būsią greičiausiai diversininkai, o „Dz. Wil." pagautas išgąsčio balsu ėmė šaukti: „Geležinis Vilkas". Iš tiesų baimė vistik turi dideles akis.

Kasmetai legalizuoja.

„Kur. Wil." pranešimu, lenkų administracijos vyriausybė šiomis dienomis galutinai legalizavusi Lietuvių Švietimo Draugiją „Kultūrą". Nejaugi kasmetai legalizuojama draugijos, o gal „Kultūra" čia daro kitus kokius šposus.

Konfiskuoja.

Miesto storastos įsakymu liepos mėn. 27 dieną lenkų policija sukonfiskavo gudų laikraštį „Swiet" 7 Nr. Redaktorius traukiamas teismo atsakomybėn.

Lenkų teatras užsidaro.

Artimiausiu metu nustos veikęs ilgus metus gyvavęs Vilniuje lenkų teatras „Lutnia", nes vaivadija šiomis dienomis atsakiusi duoti leidimą teatro direktoriui Rychłowskiui. Nedavimo priežastis yra ta, kad Varšuvos artistai išnomavę „Redutos" teatrą pastatė sąlygą, kad kito lenkiško teatro Vilniuje nebūsią.

Tuo būdu vietiniai žmonės šalinami, o jų vieton kviečiami iš Varšuvos ir Krokuvos.

Perspėjamos mergaitės.

Del dažnai pasikartojančių jaunų mergaičių prapuolimo, Lenkijos Vidaus reikalų ministerija išsiuntinėjusi vaivadijoms aplinkraštį, kad šios per savo organus perspėtų gyventojus, ypatingai jaunas mergaites, vykstančias miestuosna ieškoti tarnysčių, kad jos būtų atsargios, nes paskutiniu metu labai siaučią paleistuvingų namų agentai, kalbindami mergaites į visokius užsiėmimus, o paskui jas išveža į kitas valstybes. Todel geriausia būtų, kad sodžiaus mergaitės, neužsitikrinusios sau vietos ir neturėdamos mieste gerų pažįstamų, nevyktų miestuosna ieškoti tarnysčių.

Gudai reikalauja amnestijos.

Spauda praneša, kad gudų darbininkų atstovų klubas yra nutaręs reikalauti nuteistiesiems hramadininkams amnestijos.

Prof. Gerulis Vilniuje.

Pereitą savaitę atvyko Vilniun Leipcigo universiteto profesorius Gerulis, žymus lietuvių kalbos žinovas ir keletos lietuvių kalbos mokslo veikalų autorius. Prof. Gerulis, kaip tenka patirti, atvyko lietuvių kalbos studijų reikalais ir tam tikslui išvažiavo į provinciją, kur turės progos susipažinti su lietuvių kalbos vietinėmis tarmėmis.

Priėmė ar nepriėmė?

Lenkų spaudoj pasirodė žinių, kad Pastavės apskrity 1000 pravoslavų priėmę unitų tikėjimą. Tuo tarpų tą žinią rusu laikraštis „Naša Žiźń", griežtai užginčyja ir vadina ją lenkų spaudos prasimanymu.

Kalidorius Katedros aikštėj.

Bekasant žemę Katedros aikštėje darbininkai užtiko požeminį kalidorių, kuris eina į Gedimino kalno pusę. Kalidorius labai didelis, apie 7 metrus pločio ir gana aukštas. Jame stovi kokio metro aukštumo vanduo. Kaip ilgas yra šis kalidorius, tuo tarpu neištirta, nes pirma reikės išpumpuot vanduo ir pravėdinti. Spėjama, kad tai yra Lietuvos kunigaikščių požeminis susisiekimas, kuris buvo padarytas po pilies rūmais.

Užpuolimai nesiliauja.

Prieš keletą dienų važiuojant iš Vilniaus Eišiškėn kelyje užpuolė banditai pirklį L. Ablaskiną, ir suterorizavę paėmė 100 auksinų. Po to pabėgo miškan. Policija nesugavo užpuolikų.

Bendrai paskutiniu metu kas kartas dažniau pasitaiko užpuolimų ir net žudymų.

Nauji doleriai.

Nors nesenai Amerikoje pasirodė nauji doleriai, bet jų yra ir Vilniuje, tik tuo tarpu nedaug. Nauji doleriai yra bent kiek mažesni už senuosius. Senieji kursuos dar keletą metų ir apie jų išėmimą iš apyvartos bus pranešta spaudoj.

Gudai prieš lenkų išleistą gudišką elementorių.

Nesenai išėjo iš spaudos Lvove gudiškas elementorius, kurį parašė St. L. Majewski's. Tame elementoriuje įvesta lenkiškos „cz" i „sz" užuot „č" ir „š". Taip pat geografiniame skyriuje kalba ma tik apie Lenkijos gyvenamąsias vietas. Del šio elementoriaus užprotestavo gudų ūkio ir kultūros institutas ir pripažino jį gudų švietimo reikalams kenksmingu.

Kas gi važinės?

Spaudoj pasirodė žinių kad artimiausiu metu Vilniuje bus įsteigta Fordo automobilių fabriko skyrius, kuris išdirbinės automobilius. Kyla betgi klausimas, kas tais automobiliais važinės, jei daugumas gyventojų neturi duonos.

Rugiapiūtė jau pasibaigė.

Iš provincijos praneša, kad daugelyje vietų rugiapiūtė jau pasibaigė ir ūkininkai naudodamiesi gražiu oru suvežė rugius, kurie šiemet išdžiūvo be lietaus. Taip pat daugumas ūkininkų jau pašienavo pievas.

Naujokų ėmimas lapkričio mėn.

„Kurjer Wil." praneša, kad šiemet 1908 metų naujokų ėmimas kariuomenėn, bus del techninų kliūčių atidėtas iki lapkričio mėnesio. Paprastai naujokai buvo imami spalių mėnesį.

Leidėjas ir Atsak. Redaktorius **Julius Navikas** „RUCH" Spaustuvė, Totorių g.